

OEFENING 20

MATERIE EN MATERIALE

BLADSY 216

1 Waaruit bestaan die volgende allooie:

1.1 Brons

Koper en tin

1.2 Vlekvrye staal

Yster, chroom en nikkel

1.3 Alniko

Aluminium, nikkel en kobalt

2 Voltooi die volgende tabel:

Stof	Metaal/nie-metaal	Gelei hitte ja/nee	Gelei elektrisiteit ja/nee	Magneties ja/nee
Aluminium	2.1 Metaal	2.2 Ja	2.3 Ja	2.4 Nee
Koolstofstafie	2.5 Niemetaal	2.6 Nie goed nie	2.7 Ja	2.8 Nee

Stof	Metaal/niemetaal	Gelei hitte ja/nee	Gelei elektrisiteit ja/nee	Magneties ja/nee
Yster	2.9 Metaal	2.10 Ja	2.11 Ja	2.12 Ja
Nikkel	2.13 Metaal	2.14 Ja	2.15 Ja	2.16 Ja
Koper	2.17 Metaal	2.18 Ja	2.19 Ja	2.20 Nee
Swawel	2.21 Niemetaal	2.22 Nee	2.23 Nee	2.24 Nee

3. In watter twee groepe word ferromagnetiese stowwe opgedeel?

Sagte magnetiese stof

Harde magnetiese stof

4 Waarvoor word die volgende soort stowwe gebruik:

4.1 Goeie termiese geleiers

Kookgereedskap soos bv. potte en panne, stoofplate

4.2 Isolators

Om elektriese drade te isoleer, en vir handvatsels van potte en panne.

4.3 Ferromagnetiese materiaal

Om magnete te maak.

4.4 Metalloïedes

Geleiding in rekenaars

5 Toets met 'n yskasmagneet of die volgende items in en om jou huis magneties of niemagneties is:

Materiaal	Magneties/nie-magneties	Materiaal	Magneties/nie-magneties
Spieël	5.1 Nie-magneties	Bakwerk van motor	5.4 Magneties
Yskasdeur	5.2 Magneties	Handvatsel van deur	5.5 Magneties
Veiligheidshek	5.3 Nie-magneties	Ruit	5.6 Nie-magneties

6 Voltooi die volgende tabel:

Stof	Metaal/metalloïedes /niemetaal	Eienskappe
Koper	6.1 Metaal	6.2 Blink, metaal voorkoms Pletbaar en rekbaar Gelei hitte en elektrisiteit goed.
Lood	6.3 Metaal	6.4 Blink, metaal voorkoms Pletbaar en rekbaar Gelei hitte en elektrisiteit goed.
Aluminium	6.5 Metaal	6.6 Blink, metaal voorkoms Pletbaar en rekbaar Gelei hitte goed.

Stof	Metaal/metalloïedes /niemetaal	Eienskappe
Sink	6.7 Metaal	6.8 Blink, metaal voorkoms Pletbaar en rekbaar Gelei hitte goed.
Yster	6.9 Metaal	6.10 Blink, metaal voorkoms Pletbaar en rekbaar Gelei hitte goed.
Swawel	6.11 Niemetaal	6.12 Dowwe voorkoms Bros en breek. Gelei nie hitte of elektrisiteit nie.

Stof	Metaal/metalloïedes /niemetaal	Eienskappe
Koolstofstafie	6.13 Niemetaal	6.16 Dowwe voorkoms Bros en breek. Gelei nie hitte goed nie.
Jodiumkristalle	6.15 Niemetaal	6.18 Dowwe voorkoms Bros Gelei nie hitte of elektrisiteit nie.
Grafiet	6.17 Niemetaal	6.20 Dowwe voorkoms Bros en breek. Gelei nie hitte nie.

Stof	Metaal/metalloïedes /niemetaal	Eienskappe
Silikon	6.19 Metalloïed	6.20 Blink oppervlakte Bros Gelei elektrisiteit, maar swak.

7. Verduidelik waarom metale goeie geleiers van elektrisiteit is.

Metale bevat metaalbindings. Die valenselektrone is vry om te beweeg en word gedelokaliseerde elektrone genoem. Die positiewe atoomkerne is in 'n kristalrooster gepak.

8. Verduidelik hoe die metaalbindings daartoe lei dat metale goeie termiese geleiers is.

Metaalbindings bevat:

- dig saamgepakte positiewe atoomreste: hitte word gelei omdat dit dig teenmekaar is;
- valenselektrone wat vrylik beweeg dra ook die energie/hitte oor.

